

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving over energie-efficiëntie bij verwarming en koeling, wat betreft de kosten-batenanalyse

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 20, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;
- het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, artikel 5.4.1, eerste lid, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014;
- het Energiedecreet van 8 mei 2009, artikel 7.7.2, gewijzigd bij de decreten van 18 maart 2022, 27 februari 2026 en 3 april 2026;
- het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, artikel 18 gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, artikel, artikel 24, artikel 37 gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019 en artikel 42 gewijzigd bij het decreet van 8 december 2017.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 5 juli 2026.
- Het voorontwerp van dit besluit van de Vlaamse Regering is van xxx tot en met xxx gepubliceerd op de website van het Departement Omgeving en is gedurende die periode ook ter inzage gelegd. Tijdens die termijn kon iedereen opmerkingen meedelen.
- De Raad van State heeft advies xxxx/x gegeven op xxx, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd en de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

Art. 2. In artikel 1.1.2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de bepaling "- "kwalitatieve warmte-krachtkoppeling" : de warmte-krachtkoppeling die voldoet aan de voorwaarden voor kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, opgenomen in bijlage I bij het Energiebesluit van 19 november 2010;" wordt opgeheven;

2° de bepaling "- "kosten-batenanalyse" : een financieel-economische vergelijking tussen een installatie zonder benutting van restwarmte of aanwending van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en een gelijkwaardige installatie waarin restwarmte nuttig wordt gebruikt of die uitgebaat wordt als kwalitatieve warmte-krachtkoppeling;" wordt opgeheven.

Art. 3. Artikel 2.16.1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 27 oktober 2017 en 11 december 2020, wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 5.2.3bis.1.12 van hetzelfde besluit , ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2003, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2024 en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 en 18 maart 2016, wordt paragraaf 2 opgeheven.

Art. 5. In artikel 5.43.1.2 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2013 en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 en 27 oktober 2017, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 6. Artikel 5.43.2.40 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 2017, wordt opgeheven.

Art. 7. Artikel 5.43.3.19 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2013 en vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 2017, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het Energiebesluit van 19 november 2010

Art. 8. In artikel 1.1.1, §2, van het Energiebesluit van 19 november 2010, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 23° wordt vervangen door wat volgt:

"23°: economisch aantoonbare vraag:

a) de vraag die de behoefte aan warmte of koeling niet overstijgt en waaraan anders onder marktvoorwaarden zou worden voldaan door andere processen van energieopwekking;

b) voor de toepassing van titel VI, hoofdstuk V/1: een vraag die de behoefte aan verwarming of koeling niet overstijgt en waaraan anders onder marktvoorwaarden zou worden voldaan door andere energieopwekkingsprocessen dan warmtekrachtkoppeling;"

2° er wordt een punt 32°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"32°/2 energie-efficiëntie: de verhouding tussen de verkregen prestatie, dienst, goederen of energie, en de energie-input;"

3° er wordt een punt 49°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"49°/1 industriële installatie: een installatie waarin een industriële activiteit, vermeld in titel II, hoofdstuk 1.1, artikel 1.1.2 van het VLAREM, wordt uitgevoerd";

4° punt 50°/1 wordt vervangen door wat volgt:

"50°/1 ingrijpende renovatie:

a) voor de toepassing van titel IX/1, de renovatie van een gebouw of parkeergebouw, waarbij meer dan 25% van de oppervlakte van de bouwschil een renovatie ondergaat;

b) voor de toepassing van titel VI, hoofdstuk V/1: een renovatie waarvan de kosten hoger liggen dan 50 % van de investeringskosten voor een nieuwe vergelijkbare eenheid;"

Art. 9. In titel VI van hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2025, wordt in titel VI een hoofdstuk V/1, dat bestaat uit artikel 6.5/1.1 tot en met 6.5/1.2, ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk V/1. Kosten-batenanalyse voor energie-efficiëntie bij verwarming en koeling

Art. 6.5/1.1. §1. Om de economische haalbaarheid van toenemende energie-efficiëntie bij verwarming en koeling te beoordelen, wordt er een kosten-batenanalyse uitgevoerd op het niveau van de installatie als de volgende installaties nieuw geplaatst of ingrijpend gerenoveerd worden:

1° een installatie voor de thermische elektriciteitsopwekking met een gemiddelde jaarlijkse totale energie-input van meer dan 10 MW;

2° een industriële installatie met een gemiddelde jaarlijkse totale energie-input van meer dan 8 MW;

- 3° een dienstvoorziening met een gemiddelde jaarlijkse totale energie-input van meer dan 7 MW, zoals afvalwaterbehandelingsinstallaties en LNG-installaties;
- 4° een datacentrum met een totale nominale energie-input van meer dan 1 MW;
- 5° een GPBV-installatie als vermeld in artikel 5.1.1, 6°, van het DABM.

Het aanbrengen van voorzieningen voor de afvang van door een verbrandingsinstallatie geproduceerde koolstofdioxide met het oog op het geologisch opslaan in de zin van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond wordt niet beschouwd als een renovatie vermeld in het eerste lid, 2° en 3°.

§2. Voor de volgende installaties moet er geen kosten-batenanalyse worden opgesteld:

- 1° piekverbruik- en back-up elektriciteitsinstallaties voor de productie van elektriciteit die volgens plan minder dan 1.500 bedrijfsuren per jaar in bedrijf zijn, als voortschrijdend gemiddelde over een periode van vijf jaar;
- 2° installaties die dichtbij een geologische opslaglocatie moeten liggen waarvoor op basis van het decreet van 8 mei 2009 betreffende diepe ondergrond een vergunning is verleend;

De minister kan een verificatieprocedure bepalen ter controle van de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 1°..

§3. De minister kan drempels bepalen, uitgedrukt in hoeveelheid beschikbare nuttige restwarmte, in warmtevraag of in afstand tussen de industriële installaties en de stadsverwarmingssystemen, om installaties vrij te stellen van de verplichting een kosten-batenanalyse uit te voeren in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 3° en 4°.

Vrijstellingen die worden vastgesteld op basis van het eerste lid worden meegedeeld aan de Europese Commissie.

§4. De minister bepaalt de vorm en inhoud van de kosten-batenanalyse. De minister legt daarbij de basisregels vast voor de methode, de aannames en de berekeningstermijn voor de kosten-batenanalyse.

§5. De kosten-batenanalyse, vermeld in paragraaf 1, wordt uitgevoerd in samenwerking met de exploitant van de installatie of met de aanvrager van een omgevingsvergunning als het de plaatsing van een nieuwe installatie betreft.

§6. Het VEKA verifieert de ingediende kosten-batenanalyses, vermeld in paragraaf 1, en doet daarvoor een beroep op het verificatiebureau.

Art. 6.5/1.2. Als uit de kosten-batenanalyse, vermeld in paragraaf 1, blijkt dat er bepaalde opties bestaan, waarvan de baten hoger zijn dan de kosten, worden die opties toegepast. Het VEKA kan op gemotiveerd verzoek daarvan geheel of gedeeltelijk vrijstelling verlenen, als er daarvoor wettelijke, eigendomsrechtelijke of financiële redenen worden aangetoond. De minister kan bepalen welke wettelijke, eigendomsrechtelijke of financiële redenen minstens in aanmerking komen.

Het VEKA deelt de vrijstellingen ter uitvoering van het eerste lid mee aan de Europese Commissie.”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

Art. 10. Aan artikel 37, §10, van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 11 december 2020 en 16 juni 2023, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° als een kosten-batenanalyse, als vermeld in artikel 6.5/1.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, bij de vergunningsaanvraag gevoegd moet worden.”.

Art. 11. Aan artikel 38, §9, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 11 december 2020 en 23 april 2021, wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“5° in voorkomend geval, een gemotiveerde beoordeling van de kosten-batenanalyse, vermeld in artikel 6.5/1.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010.”.

Art. 12. In bijlage 1 bij hetzelfde besluit, vervangen bij het ministerieel besluit van 21 november 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 3.5 wordt de volgende rij opgeheven:

“

43	nieuw te exploiteren stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW, een ingrijpende renovatie van stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW of een stookinstallatie voor een nieuw stadsverwarmings- of koelingsnetwerk. Om het totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van de stookinstallaties te bepalen, wordt de som genomen van de nominale thermische ingangsvermogens van alle afzonderlijke, nieuw te exploiteren of ingrijpend gerenoveerde stookinstallaties.	R43B
----	--	------

”;

2° in punt 12.1 wordt tussen de zinsnede "bijlage C6.8: energieplan / bewijs van toetreding tot de energiebeleidsovereenkomst" en de zinsnede "bijlage C7: toestellen" de zinsnede "bijlage C6.9: kosten-batenanalyse" ingevoegd;

3° in punt 12.1 wordt de zinsnede "bijlage R43B: kosten-batenanalyse stookinstallaties" opgeheven.

Art. 13. In bijlage 2 bij hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 21 november 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan addendum C6 worden een vraag 9 en een vraag 10 toegevoegd, die luiden als volgt:

"

*Voeg naargelang het geval bij het formulier het volgende document toe:
Bijlage C6.9.A: een kosten-batenanalyse als de aanvraag betrekking heeft op één van de volgende bepalingen:*

- 1° De bouw of ingrijpende renovatie van een installatie voor de thermische elektriciteitsopwekking met een gemiddelde jaarlijkse totale energie-input van meer dan 10 MW;*
- 2° De bouw of ingrijpende renovatie van een industriële installatie met een gemiddelde jaarlijkse totale energie-input van meer dan 8 MW;*
- 3° De bouw of ingrijpende renovatie van een dienstvoorziening met een gemiddelde jaarlijkse totale energie-input van meer dan 7 MW;*
- 4° De bouw of ingrijpende renovatie van een datacentrum met een totale nominale energie-input van meer dan 1 MW;*
- 5° GPBV-installatie.*

Het aanbrengen van voorzieningen voor de afvang van door een verbrandingsinstallatie geproduceerde koolstofdioxide met het oog op het geologisch opslaan in de zin van het decreet van 8 mei 2009 betreffende diepe ondergrond wordt niet beschouwd als een renovatie vermeld in punt 2° en 3°.

Als de installatie valt onder meer dan één van de bovenstaande bepalingen, moet voor elke bepaling afzonderlijk een kosten-batenanalyse opgemaakt worden.

Bijlage C6.9.B: een gemotiveerde nota als de installatie betrekking heeft op een van de in bijlage C6.9.A opgenomen bepalingen, maar valt onder een van de volgende vrijstellingen:

- 1° piekverbruik- en back-up elektriciteitsinstallaties voor de productie van elektriciteit die volgens plan minder dan 1.500 bedrijfsuren per jaar in bedrijf zijn, als voortschrijdend gemiddelde over een periode van vijf jaar*
- 2° installaties die dichtbij een geologische opslaglocatie moeten liggen waarvoor op basis van het decreet van 8 mei 2009 betreffende diepe ondergrond een vergunning is verleend.*

”;

2° addendum "R43B Stookinstallaties: kosten-batenanalyse" wordt opgeheven.

Hoofdstuk 5. bepalingen

Art. 14. Dit besluit is van toepassing op aanvragen voor omgevingsvergunningenvergunningen die worden ingediend vanaf de datum van de inwerkingtreding van dit besluit.

Art. 15. Dit besluit treedt in werking 30 juni 2027.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, kunnen samen een datum van inwerkingtreding bepalen die voorafgaat aan de datum, vermeld in het eerste lid.

Art. 16. De Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, en de Vlaamse minister bevoegd voor de omgeving en de natuur, zijn, ieder wat de eigen bevoegdheid betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS